

Hnutí pro život

Nebojí se postavit za to, co je správné

Účastníci pochodu ukázali, že jim jde o dialog, ne o konflikt. A právě proto zaslouží úctu i od těch, kdo s nimi nesouhlasí.

Nizozemsko: Země nekompromisního liberalismu

Umělý potrat na žádost je něco pozitivního, nikoli bolestivé řešení svízelné sociální situace.

Děti člověka rozvíjejí po všech stránkách

Zákrok odmítla. I přes zákeřnou nemoc ledvin a strašení lékařů se miminko narodilo zdravé. To dítě jsem já.

Srdcem vidíme
to důležité

Milí čtenáři našeho časopisu,

v dubnu letošního roku prošel Prahou už 23. ročník Pochodu pro život za účasti několika tisícovek podporovatelů z celé naší země. Hojná byla zejména účast dětí, které pomohly vytvořit z vlastnoručně vymalovaných papírových miminek v rekordním počtu nejdelší řetěz o délce více než jeden kilometr. O publicitu se postarali zejména odpůrci, kteří Pochod pro život v centru Prahyablokovali. I jejich zásluhou vzbudil velký mediální ohlas, ale především větší zájem o to, co vlastně Hnutí pro život dělá, když je předmětem takového pozdvižení. Řada poslanců a senátorů se nechalo slyšet, že to absolutně nechápu a že sice s námi samozřejmě ve všem nesouhlasí, ale fandí a jsou ochotni pomoci nejen s nápravou práva na shromažďování a svobodu slova, ale i s praktickými záležitostmi pro ženy a jejich rodiny čekající nečekaně dítě.

Za posledního půlroku se toho podařilo docela dost. Poslanecký návrh uvádět na těhotenských testech odkaz na sociálně-právní pomoc pro těhotné ženy v tísní, které chtějí dát svému dítěti šanci, sice neprošel, ale celá řada jiných opatření dostala od zákonodárců včetně prezidenta republiky zelenou. Za zmínku stojí započítání doby přerušného vysokoškolského studia např. z důvodu těhotenství pro získání mateřské, možnost flexibilnějších změn termínů vysokoškolských zkoušek např. z důvodu těhotenských nevolností a hlídačkovně ve výši třetiny minimální mzdy měsíčně, které umožní zvládnout vysokoškolské studium i s miminkem. A mezi skupiny zvláště zranitelných osob byly zařazeny osamělé těhotné ženy.

Na přelomu května a června jsme opět měli možnost se zúčastnit výročního gyne-

kologického kongresu v Karlových Varech. Oživilo jsme již navázané kontakty s lékaři a porodními asistentkami a získali kontakty nové, hovořili jsme o nabídce Linky pomoci v těhotenství pro jejich pacientky, které by to mohly potřebovat, a to i prostřednictvím přednášky z pódia. Letošní gynekologický kongres otevíral jako čestný host kardinál Dominik Duka, který s úctou vyjádřil klíčovou roli gynekologů: „Vaše rozhodování není jen odborné. Je morální. A vaše práce je skutečným svědectvím o lidské důstojnosti – od samého počátku až po narození a první roky života.“

Přeji vám všem krásné léto, ať už budete doma, nebo na cestách. Děkuji za vaši podporu a pomoc.

– Radim Ucháč, předseda Hnutí Pro život ČR

**Pomáháme ženám a jejich rodinám, které chtějí dát svému nenarozenému dítěti šanci.
Nasloucháme ženám, které se trápí po ztrátě nenarozeného dítěte.
Usilujeme o celospolečenskou pomoc rodinám čekajícím nečekaně dítě.
Nevěnujeme se jiným společenským a politickým tématům.**

Sdružujeme všechny, kteří s námi chtějí pomáhat rodinám čekajícím nečekaně dítě, aby našly odvahu mu dát šanci. K této pomoci zveme celou společnost. Abychom to zvládli, potřebujeme Vaši podporu.
Číslo účtu: 2900089089/2010, vs: 5030

Foto: 8x hpž

Nebojí se postavit za to, co je správné

Také letos přinesl Pochod pro život kromě radosti ze vzájemného setkání lidí z celé České republiky řadu dalších krásných momentů: počínaje bohoslužbou v katedrále sv. Víta na Pražském hradě přes program na Hradčanském náměstí s mnoha zajímavými řečníky až po vytvořený rekordní řetěz z papírových miminek.

Cílem Pochodu pro život je zlepšit společenské povědomí o existenci pomoci sociálně-právního charakteru jako prevenci umělého ukončení těhotenství a o pomoci pro ženy, které se cítí být k usmrcení svého dosud nenarozeného dítěte nuceny. Masivní účast rodin s dětmi není samoučelná, ale jejím cílem je celospolečenské povzbuzení, že lze nečekané počety dítěte zvládnout.

Letos Pochod pro život nedošel do svého plánovaného cíle kvůli bloádě ze strany odpůrců. Jejich zásluhou se však zvýšil obrovský ohlas veřejnosti. Událost přilákala desítky tisíc návštěvníků na webové stránky

Rekordní řetěz v délce 1142,28 metrů tvořený 6346 papírovými miminký. Smyslem bylo upozornit na potřebu větší pomoci ženám a jejich rodinám čekajícím nečekaně dítě.

Zdeňka Rybová přivítala na pódiu rodinu Nikolause a Theresy Lobkowiczových s jejich dětmi.

I přes blokádu odpůrců si účastníci nenechali zkazit dobrou náladu. Zejména děti.

hnutiprozivot.cz, kde se dozvěděli, co vlastně Hnutí pro život dělá. Vzrostl zájem nečekaně těhotných žen o Linku pomoci v těhotenství. Na nejvyšší úrovni se začala řešit odpovědnost Policie ČR, aby se v následujících letech už nic podobného nemohlo opakovat. Zkrátka mělo to smysl!

Fotografie a citace na těchto stránkách aspoň částečně ilustrují atmosféru letošního Pochodu pro život.

Transparent, který šel v čele pochodu, měl heslo: Nejlepší je prostě pomoci. To je důležité poselství. I když byla akce narušena, tato slova rezonovala dál. V situaci, kdy je tolik lidí zvyklých jen kritizovat, šlo o konkrétní výzvu k činům. Účastníci pochodu ukázali, že jim jde o dialog, ne o konflikt. A právě proto zaslouží úctu i od těch, kdo s nimi nesouhlasí. Nezakřičeli zpět. Zůstali stát v klidu. A to je odvaha.

– Radio Prostor

Zablokování Pochodu pro život, které nemělo pro blokující žádné následky, může představovat nebezpečný precedent, podle kterého na ulici platí právo silnějšího. Neschopnost Policie ČR zabezpečit bezpečný průchod považují za naprosto neomluvitelné selhání. Ale navzdory tomu pochodující neustoupili. Stáli klidně, drželi cedule a šli tak daleko, jak to šlo. To není projev slabosti, ale síly ducha. Svobodná společnost musí chránit každého, kdo vyjadřuje názor nenásilně. A to oni dělali.

– Tomáš Zdechovský, europoslanec

Když Martina Wranová dorazila na program Pochodu pro život, vnímala akci jako klidnou a přívětivou. Překvapilo ji, kolik mladých lidí se rozhodlo akci podpořit, navzdory tomu, že veřejný diskurz je často vyostřený. „Bylo to mnohem civilnější, než jsem čekala, a řada lidí šla s hlubokým vnitřním přesvědčením,“ popsala. Podle ní právě takové akce přispívají k tomu, že se do veřejné debaty dostávají příběhy žen, které čelily složitému rozhodování. Vnímá také posun od politizace tématu k důrazu na konkrétní pomoc ženám v nouzi. „Tohle nebyl ideologický boj, ale spíš výzva k soucitu a empatii,“ uzavírá Wranová.

– Clara Zanga, Respekt.cz

Je dobře, že navzdory původním snahám celou věc přejít jako nepodstatnou šarvátku se díky několika odhodlaným jedincům z toho stala diskutovaná kauza. Právě tento veřejný tlak ukázal, že ti, kdo stáli v průvodu, nejsou jen „nějací zpátečníci“, ale lidé, kterým není jedno, co se děje. V tom tichém pochodování bylo víc důstojnosti než v řevu těch, kdo jim

stáli v cestě. To, že se veřejnost začala ptát po odpovědnosti, není slabost, ale známka zdravé společnosti. Mnoho lidí si uvědomilo, že svoboda projevu je něčím, co je potřeba bránit bez ohledu na osobní názor na potraty.

– Maciej Ruczaj, Echo24.cz

Když jde o smrt, vše je povoleno. Jde-li o život, urážejí vás a upírají i shromažďovací právo. A přece lidé na pochod přišli. Maminky s kočárky, mladí, starší – všichni stáli v řadách beze slov. Jejich ticho bylo silnější než křik těch, co bránili. Ukázali, že jim záleží na slabých, že se nebojí postavit za to, co považují za správné. Ten den nešlo o ideologii. Šlo o lidskost.

– Daniela Kovářová, senátorka

Účast na pochodu byla silným signálem, že občanská společnost je schopná čelit agresí klidem. Ne každý den vidíte průvod, který se nenechá zatlačit ani zastrašit. Lidé si donesli své důvody – osobní, často bolestné. A přesto šli tiše, beze slov. To je civilizační postoj, který si zaslouží úctu. V tom byl Pochod pro život jiný. Nebylo to jen gesto, ale projev odvahy.

– podcast Vpravo nahoře

Není možné zapomenout, co se stalo 26. dubna. Někdo by to přešel jako malý incident, ale ve skutečnosti se ukázalo, kdo stojí za svobodou. Účastníci pochodu šli dál, i když věděli, že je budou blokovat. A právě v tom je jejich síla. Nejsou to aktivisté. Jsou to občané, kteří chtějí lepší společnost. A to má smysl.

– Zdeněk Hraba, senátor

Proč vlastně tolik řevu, hněvu a nenávisť? Při pohledu na vzteklé progresivisty a jejich transparenty by si člověk mýslil, že se pustili do boje s fundamentalisty, kteří žádají totální zákaz potratů, a to i v případě ohrožení života matky. Nic takového. Pochod se konal pod heslem: „Vyjádřit podporu těhotným ženám a jejich rodinám, které čekají dítě.“

– info.cz

„Tak už to na světě chodí. Často mluví o toleranci a lidských právech nejvíc ti, kteří druhým brání své názory svobodně projevit,“ napsal v nářážce na organizátory protestu exposlanec Miroslav Kalousek.

– aktualne.cz

Několik tisíc účastníků přijelo z daleka, aby dali najevo, že děti dosud nenarozené za to stojí a že jsou ochotní pomáhat nečekaně těhotným ženám a jejich rodinám.

Každé srdce si zaslouží být. Pomáháme i ženám a jejich rodinám čekajícím dítě, které není zcela zdravé. Jsou nenahraditelné a vzácné – učí nás soucitu, ohleduplnosti, prostě lidskosti.

Pochod pro život v ulicích Prahy

Foto: Jan Žofák

Svoboda a bezpečnost je prioritou, proto nemlčíme

Co následovalo po letošním Pochodu pro život, který byl zablokovaný v centru Prahy? Policejnímu prezidentovi došlo velké množství stížností na postup policie. Ta všem posílá stejnou typizovanou odpověď, na kterou reagují adresáti stížností u ombudsmana. Byla podána žaloba na Policii ČR, k níž se doposud přidala již více než stovka účastníků Pochodu pro život všech věkových kategorií. Postup policie je stále diskutován jak v Poslanecké sněmovně, tak v Senátu. Radim Ucháč, předseda Hnutí pro život, přibližuje některé další pozitivní skutečnosti, které letošní Pochod pro život přinesl.

Kolik lidí se zúčastnilo letošního Pochodu pro život?

Odhaduji, že to bylo celkem tři až čtyři tisíce. Předem přihlášení byly necelé dva tisíce.

Co všechno předcházelo Pochodu pro život?

Pochod pro život jsme předem aktivně konzultovali s policejními orgány obdobně jako v minulých letech. Poslední roky sice policie částečně zasahovala, ale zároveň tolerovala protiprávní jednání. Když například špatně

zaparkujete, okamžitě dostanete pokutu. Ale za obtěžování účastníků řádně ohlášeného shromáždění, zastrašování rodin s dětmi nebo za pokusy o blokace prakticky žádné sankce nepadly. Policie tak ve skupinách extremistů dlouhodobě vytváří pocit bez-trestnosti.

Co se vlastně stalo?

Vypadá to, že Policie ČR podcenila přípravu – počty narušitelů i to, jak se organizují, byť oni se tím veřejně nijak netajili. To je už

v současné době předmětem vyšetřování. Můžeme jen spekulovat, proč policii scházela vůle aktivně řešit protiprávní jednání a proč se jen omezila na to, aby nedošlo k fyzickému násilí. Zcela nepochopitelně nechali zvukem vuvuzel a vulgárním pokřikováním zastrašovat účastníky Pochodu pro život, včetně malých dětí a seniorů. Kdyby policie protiprávní jednání řešila už od počátku, kdy šlo pouze o jednotlivce, a podnikla včasné preventivní zásahy, nezažili by si tím na neřešitelný problém v úzkých ulicích, kdy mne jako po-

řadatele nebyli schopni ani informovat o tom, co bude následovat, ani nebyli schopni přiznat, že situaci neovládají, abychom mohli shromáždění předčasně ukončit. Obyčejní policisté, kteří neměli dovoleno zasahovat, byli ze svého vedení stejně frustrováni jako my, účastníci shromáždění.

Velení policie i ministr vnitra tvrdí, že je vše v pořádku, protože se nikomu nic nestalo.

Ministr vnitra tímto tvrzením vlastně říká, že když vám někdo vlezle oknem do domu a za vaší přítomnosti vám nejen ukradne věci, ale bude vám nadávat, je vše v pořádku. A policie nebude zasahovat, protože „neteče krev“? Tady byly tisíce lidí připraveni o svobodu projevu, byli omezeni na svobodě pohybu, byli zastrašováni a ponižováni a policie neselhala? To není dobré znamení.

Skutečně je to tak vážné?

Bohužel ano. Ministr vnitra Vít Rakušan a Policie ČR tím sdělili, že shromáždění je vlastně ring pro extremisty, kde nemají co pohledávat rodiny a dětmi, senioři, prostě obyčejní slušní lidé, občané naší země. Tedy většina společnosti přišla o možnost vyjádřit svůj názor a je jedno, jestli jde o těhotné ženy a nenarozené děti, politický názor nebo veřejný náboženský projev. Proto začali celou věc řešit nejen členové Bezpečnostního výboru a Ústavně-právního výboru Poslanecké sněmovny, ale také členové Bezpečnostního výboru Senátu, aby kauza nebyla opět zametena pod stůl jako při střelbě na filosofické fakultě, vedle které jsme dvě hodiny stáli.

Změní politici něco?

Věřím, že ano, protože to je i v jejich zájmu. I oni jsou terorizováni skupinami extremistů na předvolebních setkáních nebo při státních akcích. Ale přesto jsme raději podali trestní oznámení na Policii ČR, které již bylo předáno Generální inspekci bezpečnostních sborů. K tomu jsme podali i určovací žalobu na Policii ČR. Předpokládáme, že skončí u Ústavního soudu, protože má řešit zcela základní otázku: Je právo shromažďovací garantováno i pro zranitelné skupiny, jako jsou těhotné nebo rodiny s dětmi, a mají právo na ochranu před extremisty a zastrašováním?

Jedna z výčitek byla, že používáte rodiny s dětmi jako živé štíty před „férovou konfrontací“.

Vztahuje se na rodiny s dětmi svoboda shromažďování, nebo ne? Toto je třeba jasně říci. Ale je to ještě jinak: Důvodem, proč zveme rodiny s dětmi na Pochod pro život, je to,

že svým příkladem ukazují společnosti, že není třeba se bát mít děti. Ukazují své osobní svědectví, žádné ideologické pokřikování. Ukazují, že existuje pomoc, že jsou ochotní pomoci a že žádná žena a její rodina čekající nečekaně dítě nezůstane sama a nemusí se bát mu dát šanci. Velmi si proto vážíme toho, že se k žalobě na Policii ČR připojilo již více než sto účastníků Pochodu pro život, a to včetně nezletilých dětí, dokonce i kojenců a batolat, i když samozřejmě v zastoupení svých rodičů. Je to silné svědectví.

Jak zareagovali politici, média a veřejnost?

Ačkoli to byla velmi těžká zkušenost, a to zvláště pro rodiče malých dětí, přinesl letošní Pochod pro život neuvěřitelně pozitivní reakce veřejnosti, médií i politiků. Řekl bych, že se za nás postavila většinová společnost, včetně politiků. To samozřejmě neznamená, že s námi musí ve všem souhlasit, ale zjistili, čemu se skutečně věnujeme, a to na všech úrovních společnosti i politiky. Pochopili, že skutečně není našim cílem, aby v naší zemi umíraly těhotné ženy, ale že chceme udělat maximum pro to, aby ženy a jejich rodiny dokázaly svému počatému dítěti dát šanci a ochránit ho. A v tom jsou ochotni v různé

míře pomáhat. Zároveň se podařilo skloubit se společenským zájmem o Pochod pro život i masivní internetovou reklamu, díky které přišly na naše webové stránky stovky tisíc lidí a strávili zde nadstandardní čas. To znamená, že to, co děláme, lidi skutečně zaujalo a snad tak přispělo k lepšímu povědomí, že při nečekaném početí dítěte existuje dostupná pomoc.

Ovlivnila kauza počty klientek Linky pomoci v těhotenství?

Od počátku roku pozorujeme nárůst klientek a vyšší zájem o Linku pomoci v těhotenství stále trvá. A máme navíc za to, že mnohým ženám stačí i jen povzbuzení, které mohou najít na našem webu. Téma v souvislosti s Pochodem pro život zarezonovalo i na nedávném kongresu gynekologů, jejichž reakce byly vřelé, plné sympatií k naší práci pro pomoc těhotným ženám v tísní, ač názorově nemusí samozřejmě se vším souhlasit. Vzájemná komunikace je ale velmi potřebná. A abych se vrátil k Pochodu pro život, chci udělat vše pro to, aby se selhání policie už nikdy neopakovalo. Na druhou stranu ovoce, které to utrpení přineslo, stálo za to.

– Jan Šindelka

Obracím se na Generální inspekci bezpečnostních sborů (GIBS) v zastoupení klienta Hnutí pro život. ... Klient má podezření, že ze strany příslušníků Policie České republiky mohlo dojít během zásahu v souvislosti s Pochodem pro život dne 26. dubna 2025 ke spáchání několika trestných činů. Policie ČR totiž

- aktivně zastavila Pochod pro život, postupně jej ze všech stran obklíčila a znemožnila tak jeho pokračování, přičemž ani nezajistila únikové trasy,
- neochránila právo účastníků pochodu na pokojné shromažďování,
- svoji činností pomohla narušitelům pochodu zablokovat zcela,
- omezením práva účastníků pochodu na osobní svobodu a svobodu pohybu umožnila jejich téměř dvouhodinové zastrašování.

... klient doplňuje, že:

- policejní složky měly před 26. dubnem 2025 významné informace o přípravě extremistické scény na blokaci pochodu,
- policejní složky nezajistily únikové koridory pro účastníky pochodu,
- zde existuje systémový problém spočívající v tom, že policejní složky nepostupují efektivně vůči extremistické scéně, v důsledku čehož dochází k vystupňování útoků.

Klient od roku 2001 každoročně pořádá Pochod pro život, jehož cílem je zlepšit společenské povědomí o existenci pomoci sociálně-právního charakteru jako prevenci umělého ukončení těhotenství a o pomoci pro ženy, které se cítí být k usmrcení svého dosud nenarozeného dítěte nuceny. Masivní účast rodin s dětmi není samoučelná, ale jejím cílem je celospolečenské povzbuzení, že lze nečekané početí dítěte zvládnout. ... Pochod pro život se opakovaně stává terčem protestů a zastrašování zejména z řad krajní levice, anarchistů, feministických a jiných obdobných skupin.

Výňatek z trestního oznámení o podezření na spáchání trestného činu příslušníky Policie České republiky

Foto: Miguel A Amutio / unsplash

Nizozemsko: Země nekompromisního liberalismu

Řada z vás to jistě někdy viděla na vlastní oči: placatou zemi, uspořádanou do přísně racionálního řádu říčních kanálů, určených k přepravě sýru gouda a tulipánů tam a zase zpátky. Strohou cihlovost jejích měst a absenci kopců aspoň na úrovni našeho Řípu. Jako vzpomínka na divokou přírodu zůstali obří pavouci, pletoucí své sítě ze zábradlí četných mostů přes městské grachty. Je to země roztomilých, pořádkově výstředních tradic, v níž se polovina Evropy učila kouřit marihuanu. Pyšní se svobodomyšlností a individualismem.

„Kam ale zmizely z oken záclony?“, ptáte se. Kdo nehřeší, nemá co skrývat, ale pro jistotu na vás dohlédnou sousedi. Tak by možná odpověděl nějaký přísný evangelický reformátor minulosti.

Na cestě k restriktivní toleranci

Evangelické křesťanství, které je v současnosti v Nizozemsku spíše už jen koloritem, zde kdysi bylo vášnivé a nesmlouvavé. Jen člověk a Bůh. Poté, co prošlo ohněm krutých

náboženských válek 16. a 17. století, toužilo být oproštěné od všech nánosů a tradic tisícileté římsko-katolické minulosti, která po tisíce let počítala s lidskou slabostí a Božím milosrdenstvím. Prosadil se reformátor Jan Kalvín. Ten člověka vnímal jako bytost nezměnitelně zkaženou, již v očích přísného Boha nemůže ospravedlnit vůbec nic. Člověku zbývá jen striktní společenská morálka, výkonnost a osobní svědomí formované vlastním výkladem Bible. Jedině tak se pozná, že snad

bude jednou spasen. A Holanďanům to ekonomicky prospělo: rozvinuli tehdy bezprecedentní mezinárodní obchod a země zbohatla. V návaznosti na to se už paradoxně v této době rodil i hodnotový liberalismus, který má zrodit opět čistou a dokonalou společnost.

Přísná kalvínská morálka zdá se být dnes v této okatě tolerantní zemi *passé*. Zdánlivě odlišná morálka zde však přece zapustila silné kořeny. Skoro jako by vyrůstala z živného substrátu oněch bratrovražedných

náboženských válek a pronikavého pohledu církevních reformátorů – morálka vášnivého, nekompromisního liberalismu.

Předvedme si to na příkladu umělých potratů na žádost: kdo s nimi z těch či oněch důvodů nesouhlasí, je v očích moderního tolerantního liberála člověk stejně zavrženíhodný, jako bylo kdysi společensky zavrženíhodné veřejně odhalovat dámský kotníček.

Nerealistický Zákon versus životní praxe

Běžně se má za to, že poprvé došlo k legalizaci umělých potratů v sovětském Rusku po revoluci v roce 1920. Věc je ale složitější. V konfesijně roztržitém Nizozemsku jednotné zákony v této věci neexistovaly až do roku 1886. Tehdy vyšel trestní zákoník, jenž v článku 296 stanovuje, že provedení potratu je trestným činem. Aby však tento čin mohl být označen za trestný, muselo se právně prokázat, že dosud nenarozené dítě bylo v okamžiku provedení potratu živé. Neřešitelná podmínka. Tato „mezera“ v zákoně usnadnila provádění jakýchsi legálně/nelegálních umělých potratů, jejichž množství se od devadesátých let 19. století rapidně zvyšovalo. Důležitou úlohu přitom od počátku hrála odborná lékařská komunita. Ti sice na zákrocích vydělávali, ale potřebovali z nich vyloučit „amatéry“, zdravotní sestry či porodní asistentky. Proto žádali zavedení restriktivních opatření, které by celou věc zpřehlednily.

Parlament jejich volání vyslyšel a v roce 1911 vstoupil v platnost Zákon o veřejné mravnosti (stále jako součást trestního práva). Umělý potrat byl zařazen do kategorie veřejných morálních přečinů, spolu s pornografií, prostitucí, antikoncepcí či hráčstvím. Zákon usnadnil trestní stíhání za „vyvolaný potrat“, neboť rušil onu mezeru v zákoně z roku 1886. A k rozsudkům skutečně docházelo. Poslední verdikty padly ještě v roce 1973. Problém zde však už dávno nebyl morální, ale ten, že v mnoha z těchto případů zákrok prováděly nelékařské osoby, amatéři, „andělíčkářky“.

„Potrat provedený lékařem je legální“, i když je nelegální

Onen trestní zákoník sice tvrdil jednu věc, na politické rovině se však už tvrdilo něco trochu jiného. Už koncem 19. století platila nepsaná úmluva, že umělý potrat nebude klasifikován jako nelegální, pokud bude proveden lékařem v případě „lékařské nutnosti“. Myslelo se tím především ohrožení života ženy, ale nikde se to explicitně neuvádělo. Posouzení „nutnosti“ bylo v rukou lékařů.

Demonstrace u potratové kliniky Oosterpark v Amsterdamu v roce 1974. Foto: W. Punt / Anefo

Běžně se má za to, že poprvé došlo k legalizaci umělých potratů v sovětském Rusku po revoluci v roce 1920. V Nizozemí bylo od 1886 provedení potratu trestným činem, ale pouze pokud se právně prokázalo, že dosud nenarozené dítě bylo v okamžiku provedení potratu živé. Neřešitelná podmínka.

Díky vágnosti pojmu a současně neustále se proměňujících veřejných postojů se od šedesátých let 20. století začal prosazovat názor, že „lékařskou nutností“ je i stav duševního zdraví matky. „Lékařská nutnost“ se mění ruku v ruce s vývojem společnosti – s Pokroem, jenž je jakýmsi moderním Písmem svatým. V roce 1967 došli nizozemský parlament i ministr spravedlnosti k prosté větě, shrnující ve zkratce dosavadní vývoj: „Potrat provedený lékařem je legální.“ Připomeňme, že se stále nacházíme v době platné restriktivní legislativy z roku 1911.

Téhož roku vznikl při amsterdamské univerzitě první, takzvaný „tým“. Skládal se z gynekologa, psychiatra, sociálního pracovníka a rodinného lékaře ženy. Následně vznikaly týmy další a jejich úkolem bylo rozhodovat, zda existuje lékařský důvod pro potrat. Byly však neefektivní v „rozmlouvání potratů“ a ani nemohly bránit ženám zákrok podstoupit v Británii. Nepomáhaly totiž v tom hlavním – pomoc ženám a rodinám řešit příčiny, proč žádat o usmrcení nenarozeného dítěte, a zvládnout situaci.

„Regulace menstruace“

Nezbývalo než opět nově reinterpretovat Pokrok a konstatovat, že „o nutnosti potratu může nejlépe rozhodnout žena“. K tomuto závěru došlo holandské sdružení psychiatrů. Od roku 1972 jsou tedy potraty stále

nelegální, ale poměrně běžně dostupné na potratových klinikách, které se začaly rodit po zrušení „týmů“. Umělé potraty se nejprve prováděly do 12. týdne těhotenství. Životní praxe však brzy jasně dávala najevo, že lhůtu je nutné posunout, neboť tu stále byla možnost odjet do Británie. Novým opatřením tedy byla takzvaná regulace menstruace, kterou provádělo několik klinik a spočívala v tom, že žena si neudělá těhotenský test a může si na zákrok dojít i po lhůtě 12. týdnů. Jeho vedlejším důsledkem je umělý potrat.

Řešení trápení Holanďanů z rozporu mezi jejich internalizovanými „křesťanskými hodnotami“ a životní praxí se zdálo být na obzoru. Zejména když už se rozpomněli na onen dávný institut autonomie jednotlivce jako zdroj relativismu při posuzování, co je pravda, co je dobro.

Hravý aktivismus

V sedmdesátých letech byly stále aktivnější též nejrůznější feministické organizace, které do této spíše politicko-odborné debaty vnášely ducha horlivosti a společenského aktivismu. Jednou z nich byla organizace „Šílená Mina“ (*Dolle Mina*, podle nizozemské feministky Wilhelminy Druckerové). Ty v souladu se svým názvem podnikaly šílené věci. Pod povědomými hesly „paní svého břicha“ či „volba ženy“ třeba zapálily ženský korzet pod sochou své učitelky, blokovaly

veřejné pisoáry růžovými stužkami na protest proti absenci veřejných toalet pro ženy a také „unesly“ filmaře Pima de la Parra za to, že spoluorganizoval soutěže krásy. Veřejnost si jejich kousky velice oblíbila a Šílená Mina z Amsterdamu úspěšně expandovala do celého Nizozemska a následně i do Belgie.

Pozdní potraty jsou lidské právo

Zlomovou událostí vedoucí k legalizaci zákroků byl pokus tehdejšího ministra spravedlnosti Driese van Agta uzavřít v roce 1976 kliniku Bloemenhove v Heemstede. Tam se prováděly tzv. pozdní potraty. Aktivistky z různých ženských organizací kliniku obsadily a zabránily policii ve vstupu. Dolní komora přijala návrh, že uzavření kliniky musí posoudit soud. Van Agt odmítl rozhodnutí respektovat a připravoval policejní zásah. Po varování se ke klinice sjely asi tři stovky aktivistů a zásah musel být zrušen. Soudní rozhodnutí navíc potvrdilo, že klinika zůstane otevřená. Dění líčila živě feministka Marjan Saxová: „Kliniku jsme obsadili na dva týdny se stovkami lidí. Lidé přicházeli a odcházeli, spali jsme na směny. Byla to vcelku organizovaná akce, ve které jsem hrála jakousi vedoucí úlohu. Musela jsem si na to opravdu zvyknout. Když soudce rozhodl, že klinika nemůže být uzavřena, obsazení jsme ukončili. To byl začátek legalizace potratů v Nizozemsku.“

(Téměř) konečné řešení životní praxe nad Zákonem

Onen zákon o legalizaci umělých potratů prošel v roce 1981 velice těsnou většinou. Nazýval se Zákon o ukončení těhotenství a umělé potraty za jasně daných podmínek „legalizoval“. Nelze říci, že by si oddechlo celé Nizozemsko. Stále však byly umělé potraty – jak jinak – součástí trestního zákoníku. V platnost pak zákon vstoupil až roku 1984, ale tento časový odstup v praxi nebyl žádný problém. Potratové kliniky pro ženy otevřeně fungovaly už bezmála patnáct let. Ministerstva zdravotnictví a spravedlnosti zde dospěla ke společnému konsenzu, že potrat lze v Nizozemsku legálně provést do 24. týdne těhotenství (podle kritéria takzvané „životaschopnosti“ – *viabiliteit*), pokud jsou splněny určité podmínky. Mezi ně patří například povinná minimálně pětidenní lhůta na

rozmyšlenou pro ženu a provedení zákroku lékařem v nemocnici či klinice s příslušným povolením. Povinná doba na rozmyšlenou byla v roce 2023 zrušena, neboť byla dle feministů a feministek „paternalistická“.

Životní praxe si žádá stále víc

Práce však ani dnes zdaleka nekončí, neboť stále ještě jsou zde překážky Pokroku, které mohou nějakým způsobem vést například ke stigmatizaci těchto zákroků. A jítřit svědomí je nepřípustné.

Jde např. o lékaře, který zákrok odmítá provést kvůli „výhradě svědomí“. „Právo ženy“ má přednost před námitkami „poskytovatele lékařské péče“. Dále existují překážky na mezinárodním poli. Proto v roce 1999 založila někdejší aktivistka organizace Greenpeace Rebecca Gompertsová spolek „Ženy na vlnách“. Jejím „cílem je přitahovat pozornost k právu na potrat a vyvolávat diskusi o zákonech, které omezují právo ženy na umělé přerušení těhotenství. Organizace také chce poskytovat bezpečné, nechirurgické umělé přerušení těhotenství ženám, které žijí v zemích, kde je umělé přerušení těhotenství nelegální. Dále organizace poskytuje antikoncepci a poradenství. Služby jsou poskytovány na speciálně vybavené lodi, která obsahuje mobilní kliniku.“ Umělé potraty tímto způsobem propagovaly v Irsku a Polsku.

O umělých potratech je třeba šířit osvětu i mezi zdravotníky, protože ne každý je dostatečně obeznámen s jejich benefity pro celou společnost. Jedním z takových benefitů je stále dokola omílaná mantra, že Nizozemsko se vyznačuje „velice nízkou mírou potratovosti“. Dle statistik dojde ročně při umělých potratech k usmrcení „pouze“ asi 30 000 nenarozených dětí. Což je na počet obyvatel o něco vyšší číslo než v České republice.

Jak uvádí jedna propotratová nezisková organizace: „Díky integraci péče o interrupce do primární péče [...] zůstávají poskytovatelé péče více zapojeni, zkušenější a proškolení. Významnější úlohu v lékařských osnách a při výcviku praktických lékařů by měly hrát interrupce, reprodukční práva a školení v oblasti postoje [v těchto otázkách].“

S mírou mateřské úmrtnosti je však omílaní mantry o tom, že „potratové zákony“ chrání zdraví žen, ještě smutnější. V Nizozemí roč-

ně umírají v souvislosti s těhotenstvím čtyři ženy. Pro srovnání v České republice to jsou tři ženy a v tolik zatracovaném Polsku pouze dvě ženy na 100 tisíc těhotných žen.

Vášeň pro umělý potrat. I po narození

Při pohledu na vývoj příslušné legislativy si nelze nevšimnout určitého trápení Nizozemců z rozporu mezi onou „životní praxí“ a striktním Zákonem. Jako by obojí bylo ve fatálním, až nesnesitelném rozporu. A jakýmsi skrytým pohonem tohoto vývoje je tento rozpor prostě zrušit a přitakat „životní praxi“.

Namísto zastaralého a přísného Zákona založeného na domnělých „křesťanských hodnotách“ minulosti přichází zákonodárství nové, založené na autonomii a zodpovědnosti jednotlivce, na „důvěře ve schopnost ženy rozhodovat o svém těle a životní situaci“. Jedinec sám je disponován o sobě rozhodovat – on jediný má právo volby a není boha ani Boha, který by jej v tom směl omezovat.

Dobrá, ale vždyť nizozemské zákonodárství má dosud své restriktce a limity. Z jakéhosi snad tradičního důvodu je potratová legislativa stále součástí trestního zákoníku. Ale to je možná jen jakýsi další roztomilý relikv minulosti a projev svérázné holandské náтуры, podobně jako absence záclon v oknech. Všechno ještě nepřišel konec světa a aktivistické organizace a jejich myšlenkové trusty mají stále plné ruce práce.

Mimochodem, před nedávnem, v roce 2005 „životní praxe“ učinila další drobný krůček Pokroku pro člověka – tzv. postnatální potrat. Opět se v duchu nizozemské tradice nejedná o zákon, ale tzv. regulovaný rámec pro případy eutanazie novorozenců s těžkým a nevyléčitelným postižením označovaný jako „Groningenský protokol“. Podmínky jsou opět veskrze humánní: zpravidla do jednoho roku dítěte, které nesnesitelně trpí nevyléčitelnou nemocí a rodiče s usmrcením souhlasí.

Prapor posvátné autonomie

Ještě jeden rys je tu nápadný: umělý potrat na žádost je v tomto světě něco pozitivního, nikoli třeba bolestivé řešení svízelné sociální situace jako u nás či obět na oltář společenského dobra, jako to bylo v Sovětském svazu. Je to ve společnosti prezentováno jako Dobro samo, neboť je to konečné stvrzení posvátné autonomie ženy, resp. svobodného jednotlivce. Kdo s tím nesouhlasí, už ho neupálí jako v Ženevě v 16. století. Bude přeškolen.

– Jan Šindelka

Umělý potrat na žádost je v Nizozemí něco pozitivního, nikoli bolestivé řešení svízelné sociální situace jako u nás či obět na oltář společenského dobra, jako to bylo v Sovětském svazu. Je to ve společnosti prezentováno jako Dobro samo, neboť je to konečné stvrzení posvátné autonomie ženy.

Foto: 4x rodinný archiv

Děti člověka rozvíjí po všech stránkách

Petr a Jitka žijí v podkrušnohorském městečku o dvou tisících obyvatelích s poetickým názvem Hrob. Dohromady mají devět dětí. Tři z předchozích manželství: Jitka syny Davida (20) a Jirku (16) a Petr dceru Marušku (15). Spolu mají Jeníčka (7), Lukáška (6), Tobiáše (4), Matese (3), Vítka (2) a 6. května tohoto roku se jim narodil ještě Šimon. Petr učí tělocvik a informatiku, Jitka je podle svých slov na plný úvazek maminkou.

Jak jste se seznámili?

Petr: Já si toho moc nepamatuju. Jsem takový splachovací. Co je víc než týden nebo dva, si nepamatuju. Proto si vedeme kroniku, a když něco potřebuju, tak si ji otevřu a nalistuju, jak to vlastně bylo.

Jitka: Bylo to v práci, ve škole. Já jsem nastoupila po mateřské a Petr se doslova do školy vrátil po mateřské, protože byl doma s Maruškou [její maminka umřela – pozn. red.]. Já předtím nikdy neučila, nemám peda-

gogické vzdělání. Stihla jsem jen maturitu na gymnáziu a to už jsem byla těhotná. Zavolala mi zástupkyně ředitele, jestli u nich nechci učit. Tak jsem na to kývla. Měla jsem v úmyslu studovat na vysoké angličtinu a hudební výchovu. Začala jsem, ale syn Davídek měl úraz: opařil se čajem. Tak jsem si řekla, že bych měla být spíš doma s miminkem. Pak se narodilo druhé dítě a tehdy jsme se potkali. Potkali jsme se na poradě.

P: Byla to pedagogická rada, Jitka přišla pozdě.

J: Nepřišla jsem pozdě! On se mi představil: „Petr Ptáček“ a dodal: „Jak to, že chodíš pozdě?!“ A mně šlo hlavou: „Tebe bych tak chtěla mít doma.“

Vy jste z Hrobu?

J: Jsem místní. Jsem z Hrobu.

P: Já pocházím z Valašska, z Brumova-Bylnice. Začal jsem na pedagogické fakultě v Ústí

nad Labem studovat tělesnou výchovu a občanku. Tam jsem poznal první ženu a už jsem v kraji zůstal. Však je psáno: „Muž opustí matku svou a přimkne se k ženě“ – tak jsem se přimknul tady. Pak se narodila Maruška. Líbí se mi zdejší krajina, jen mentalitu tady mají lidé trochu jinou než u nás. Ale jako rodina tady máme perfektní zázemí. I po duchovní stránce: kromě nás tady skoro nikdo nechodí do kostela, tak máme pro sebe i pana faráře. Jsme taková širší rodina. Na Moravě máme velkou rodinu. Jezdíme tam o prázdninách na měsíc, bydlíme na chatě bez elektriky a děti se na to vždycky hrozně těší.

Nejste pro místní tak trochu exoti?

J: Jasně. Vyzvídají: „A to jako čekáte další?“ Ptají se, jestli nejsme blázni. Odpovídáme jim, že je to prostě o životě, o přijetí toho tvorečka. Ale teď už se ty jejich poznámky trošičku zmírnily. Už si zvykli a nejsme takový trn v oku.

V malém městě asi musíte vyčnívat?

J: To ano, ale aspoň si mají o čem povídat. Snad jim jdeme i trochu příkladem: vidí, že mít více dětí není až takový problém. Ve škole a školce se to už taky projevuje. Třeba když narazí na téma Velikonoc a Vánoce, naše děti se o tom spontánně rozpovídají. Takže je to určitá „evangelizace“.

Jak na to reagují spolužáci ve škole?

Maruška: Třeba na občance, když si povídáme o náboženství, se všichni obrací na mě. Ostatní o tom toho moc nevědí. Občas zazní vtípky, ale na to nereaguju, nebo se jim to snažím vysvětlit. **J:** Teď jste měli sexuální výchovu, téma antikoncepce. Tady se naše pohledy střetávají: přirozené plánování rodičovství se v osnovách absolutně odmítá, hormonální a bariérovou antikoncepci prezentují dětem jako něco skvělého. Sama jsem dřív prášky brala. Jenže ty zabíjejí, ani nevíte jak. Taky dobře vím, co to dělá s ženským tělem. Školní výklad jde

Pořadatelům Pochodu pro život patří obrovský dík za organizaci dopravy, občerstvení, ale i příjemný program na Hradčanském náměstí a mnohé další. Možná bylo čekání na zásah policie a pokračování průvodu pro mnohé nepříjemné, ale o tom přece takové akce jsou. S trpělivostí a láskou přinášet oběť pro dobrou věc.

proti základním křesťanským hodnotám. Tohle byl kámen úrazu i pro syna Jiřího. Pro něj byl „normální“ život jeho vrstevníků, ne ten náš. Tak odešel k tátovi.

Jak se to stalo, že máte tolik dětí?

P: Měli jsme už od začátku v plánu mít více dětí, ale ani jedno jsme neplánovali. **J:** Chtěli jste plánovat, ale plány nás obešly. Přišlo to tak nějak hezky samo. Nefunguje nám totiž přirozené plánování. Patrně kvůli tomu, že máme děti tak těsně za sebou – po porodu je tělo opravdu rozhašené a cyklus narušený. Ale abychom se kvůli tomu stresovali, to ne. Prostě přijímáme to, co je.

Jsou děti rády, že je jich tolik?

P: Jeník by chtěl ještě sestru, že? Máme totiž jen jedinou holčičku – Marušku. Jinak samí kluci. Jitka má jenom kluky.

J: Osm. Dva a šest. S nadsázkou říkám, že tam mám takovou předem vylisovanou formičku a že holčička už nepůjde. Kluci jsou jak přes kopírák.

Jaké to je žít mezi tolika kluky? Nechtěla bys sestřičku?

M: No jo, chtěla. Ale zase by to byl takový nezvyk. Já si to ani nedovedu představit, jaké by to bylo. Ale bylo by to hezké.

P: A už můžeme natočit pohádku „Sedmero krkavců“. Nebo Maruška a sedm trpaslíků.

A co záliby a koníčky dětí?

M: Od první třídy hraju na klavír. Od letoška dojíždím na varhany do Teplic a taky zpívám a tančím – od první třídy tancuju disco. Chodím na ping-pong. A baví mě práce s dětmi, tak jsem přemýšlela, že bych šla na střední pedagogickou školu do Mostu.

P: Maruška by toho chtěla mít ještě víc. Ale myslím, že rodiny by měly trávit čas taky spolu, a ne každý den samé kroužky a pak není čas na rodinu. I když většinou to tak dopadne.

J: Jeník zase rád hraje deskové hry a šachy už hraje líp jak maminka.

P: Lukášek je sportovně nadaný. Má přirozený talent. Ví, jak chytnout hokejku, jak zaujmout postavení. Dokáže odhadnout dráhu míčku. Má to v sobě.

Lukášek: Taky hraju rád basket a florbal.

Máte nějak definovaný přístup k výchově?

P: Rodiče mi předali určité hodnoty a ty se snažíme předávat našim dětem. Metody se často mění, každé dítě je jiné. Mě hodně ovlivnil skauting. Od malička jsem byl skaut, mám rád různé hry a ty hrajeme i s dětmi. Vyrábíme si je. Narazili jsme třeba na problém: starší pořad chtěli něco za něco: „A co za to dostanu?“ Takže jsme je potřebovali vést

Téma Hnutí pro život – třetí děti. Toto bylo třetí dítě. Někaké „hodnoty“ jdou úplně stranou. Manžel už měl navíc poměr s jinou, takže už si rýsoval vlastní cestičku. Řešili a řeší jen tělo, ale umělý potrat zraní ženu především na duši, a to trvale.

k nezištné lásce – aby si prostě pomáhali vzájemně, aniž by za to něco chtěli.

J: Ty hry se často zaměřují na chod domácnosti, na školu apod. A zejména ty menší to musí bavit, ale musí si také odnést pocit, že samy něčím přispěly.

Prozradíte něco konkrétnějšího?

P: Třeba k poslední hře mě inspirovala četba *Malého prince*. Četli jsme knížku a navázali hrou. Nakreslil jsem na velký papír cestu a na ni rozmístil překážky. V cíli děti čekala růže, kterou musely zalévat a starat se o ni. Takže cestou potřebovali sehnat třeba konev. Jiné hry zase byly hrdinské, kluci získávali zbraň, proti někomu bojovali. Princip je, že když splníš nějakou denní povinnost, postupuješ: uděláš dobrý skutek, něco v domácnosti, pomodlíš se, jdeš na mši svatou – postupuješ o určitý daný počet políček. Ale jde postupovat i dozadu. Taky jsme zavedli, že když se sejdou všichni na jednom políčku, půjdeme společně třeba do cirkusu. To je motivuje navzájem si pomáhat.

Jak to u vás vypadá v praxi?

P: Třeba když děti přijdou s nějakým, třeba sporným tématem, tak si o tom povídáme: co se nám líbí, co se nám nelíbí a proč se nám to nelíbí. Mají děti ve škole na něco jiný názor? Proč ho mají? Povídáním strávíme dost času.

J: Snažíme se o řád, jinak by to v tolika dětech nefungovalo. Třeba večer máme společnou modlitbu. Vždycky se sejdeme tady na koberci, společně se pomodlíme, poděkujeme za uplynulý den. Manžel umí dobře vyprávět, tak buď vypráví, nebo čte. Teď mají rozečtenou *Narnii*. Starší už se na to vysloveně těší.

P: Nepoužíváme fyzické tresty. Zavedli jsme trest „do kouta“. To znamená, že když dítě opravdu něco provede, tak ho pošleme stoupnout si do rohu. Dá se říct, že to je úplně největší trest. Oni už se naučili, že když se omluví a udělají, co mají, můžou jít z kouta. Omluvit se je základ.

Jakými mají vaše děti být lidmi?

J: Dobrymi lidmi pro společnost, měli by být světlí.

P: Měli by si umět odpouštět.

J: Neměli by být sobci, jít přes mrtvolu, jak se to tak dnes dělá.

Do toho dvouletý Vítek: Bim bam!

Hnutí pro život podporujete velice dlouho a dosti velkoryse. Jak jste se k tomu vlastně dostali?

P: Já bych se musel podívat do kroniky. Když jsem studoval v Ústí, moje první manželka

Zárok odmítla. Dostavil se primář oddělení a ten vše ukončil. Jako zázrakem. Ženu začal obdivovat a podpořil ji v jejím rozhodnutí. I přes zákeřnou nemoc ledvin a strašení lékařů se miminko narodilo zdravé. To dítě jsem já.

projevila zájem, že by chtěla jít na Pochod pro život. Já jsem netušil, o co jde. Chtěl jsem být s ní a bylo mi jedno kde. Tak jsem prostě řekl, že jedu taky. To bylo myslím někdy v roce 2004. [krouká se do kroniky]: 27. března 2004. Je to tam. I s fotkami. Od té doby jsme jezdili pravidelně. Potom i s Jitkou. Mám ještě jeden silný důvod: maminka mi vyprávěla jeden příběh, ten mě hodně ovlivnil, pokud jde o hodnoty života. Ten příběh bych vám rád pověděl.

Petrův příběh

P: Přenesme se do doby komunismu. Tehdy se říkalo, že rodina je základ státu. Zároveň ale cíleně redukovali počet dětí v rodinách. Ideál byl dvě děti.

Byla jedna žena, která čekala třetí dítě. Navíc byla nemocná a lékaři ji poslali na potrat. Žena nehleděla na svou nemoc ani na nařízení lékařů a porodila zdravé dítě. Uplynul nějaký čas a ona znovu otěhotněla. Jenomže měla těžké onemocnění ledvin. Dítě prý bude postižené. Lékaři se ženy neptali a poslali ji hned na potrat. Čtvrté dítě, navíc postižené, to tehdejší systém nechťel a dával to té ženě najevo.

Žena byla statečná. Byla pod silným tlakem – nadávky, urážky ze strany lékařů. Dítě bránila, jak mohla. Poslali ji na interrupci do Zlína. Zárok opět odmítla. Dostavil se primář oddělení a ten vše ukončil. Jako zázrakem.

Ženu začal obdivovat a podpořil ji v jejím rozhodnutí. I přes zákeřnou nemoc ledvin a strašení lékařů se miminko narodilo zdravé. To dítě jsem já.

J: Ty a brácha jste se vůbec neměli narodit.

P: Takže maminka mi dala impulz, že je potřeba bojovat. Hnutí pro život je jediná organizace, která to dělá.

Ono těch organizací je více, ale rozumím. Takže vy si tohle v sobě nesete od dětství?

P: Řekla mi to až později. Bylo to jedno s druhým. Cítil jsem, že je to správná věc. Proto bych rád vyzval ostatní, aby se nebáli podpořit správnou věc. Vrátil se jim to. To je moje zkušenost.

Na Pochod pro život jezdíte tedy už dlouho. Máte srovnání.

P: Letos jsme se museli rozdělit, protože žena byla těhotná. Jel jsem jen se dvěma chlapci. Je pravda, že dříve to bylo klidnější. Nyní musíme děti trochu připravit na to, že tam budou lidé, kteří křičí a kteří se nám to snaží nějak narušit. Dřív si nepamatuju, že by to bylo v takovém měřítku. Pokud někdo nesouhlasil, byli to spíše jednotlivci.

J: Já jsem přiskočila někdy v roce 2013 nebo 2014, to jsem byla na prvním Pochodu pro život. Nebylo to tak tvrdé, stálo tam pár lidí po krajíčku a hulákali, drželi transparenty.

Myslím si, že odpůrci vůbec nechápou, o co jde. Motají do toho LGBT tematiku apod. Ale s tím to vůbec nesouvisí. Předloni se mi líbilo, jak jsme nakonec šli úplně jinou cestou a oni neměli čas zjistit, kudy půjdeme. Když jsme přišli k Vltavě, viděli jsme, jak se to černé hejno muselo rychle přenést, aby nás dostihlo.

A jak hodnotíte letošní Pochod pro život?

P & J: Myslíme, že se to vydařilo. Báječný byl nápad s papírovými miminky, která děti mohly ještě před pochodem vybavit, podílet se na rekordu a donést vzkaz panu prezidentovi. Během mše svaté v katedrále pronesl nádherné kázání litoměřický biskup Stanislav Přibyl. Pořadatelům patří obrovský dík za organizaci dopravy, občerstvení, ale i příjemný program na Hradčanském náměstí a mnohé další. Počasí nám také přálo, sluníčko svítilo po celou dobu trvání pochodu. A i když se zdálo, že se mračna stahují v podobě buřičů a agresorů, kteří se snažili celou akci zmařit – velmi dobře se jim podařil opak: zviditelnili nás. Možná bylo čekání na zásah policie a pokračování průvodu pro mnohé nepříjemné, ale o tom přece tyto akce jsou. S trpělivostí a láskou přinášet oběť pro dobrou věc.

Jitčin příběh

Se kterými myšlenkami

Hnutí pro život nejvíce souzníte?

J: Nejvíce souzním s pomocí ženám, které se dostanou do nechtěných situací. Zvláště dneska. Můžu mluvit jen sama za sebe, protože jsem taky podstoupila umělý potrat. Víím, jaké to je být v kůži ženy, která to podstoupí a zabije své dítě. Nebudu říkat „umělé přerušování těhotenství“, jak se to dnes eufemisticky nazývá. Natvrdo, je to vražda. Tak jsem to také cítila, když jsem zákrok podstupovala.

Nejvíce souzním s pomocí ženám, které se dostanou do nechtěných situací. Zvláště dneska. Můžu mluvit jen sama za sebe, protože jsem taky podstoupila umělý potrat. Víím, jaké to je být v kůži ženy, která to podstoupí a zabije své dítě. Nebudu říkat „umělé přerušování těhotenství“, jak se to dnes eufemisticky nazývá. Natvrdo, je to vražda. Tak jsem to také cítila, když jsem zákrok podstupovala

Lidé kolem mě, příbuzní, rodiče, bývalá tchyně, bývalý manžel pořád dokola: „Nic to není!“ „To tě ani bolet nebude.“ „Třetí dítě je problém!“ Téma Hnutí pro život – třetí děti. Toto bylo třetí dítě. Někaké „hodnoty“ jdou úplně stranou. Manžel už měl navíc poměr s jinou, takže už si rýsoval vlastní cestičku. Řešili a řeší jen tělo, ale umělý potrat zraní ženu především na duši, a to trvale. Teprve

To jsme ještě nebyli svoji. Tam se stal zázrak, jinak to říct nejde. Měla jsem v sobě balvan a ten mě strašně svazoval. Když jsem třeba pozorovala své starší kluky, pořád dokola jsem si říkala: byl by to taky kluk? Stále to ve mně bylo. V Međugorje jsem vyšla na horu Križevac, na ní stojí obrovský kříž. Opakovala jsem, jak to strašně bolí a nevím, jak z toho ven. V jednu chvíli mě cosi srazilo na kolena.

Začaly mi téct slzy. Bylo to nesmírně osvobozující. Říkám tomu zázrak – Boží milosrdenství: „Neboj se, je ti odpuštěno.“ Ale nevím, jak tuhle zkušenost předat nevěřícím dívkám a ženám.

Ženy často vůbec netuší, do čeho jdou, když jdou na potrat

J: To si musí každá uvědomit. Před porodem jsem často byla v porodnici. Do poraden tam chodí hodně maminek s bříšky. Najednou tam zabloudila holčičina s maminkou, a že jde na „interrupci“. Mladá, snad sedmnáctiletá dívka. Tvářila se, že všechno je „v pohodě“. „Moje tělo není inkubátor,“ „Moje tělo, moje volba“, to jsou dnešní transparenty namířené proti Pochodu pro život. Jenže to děťátko za to nemůže.

Chtěli byste čtenářům něco na závěr vzkázat?

P: Nebojte se a mějte děti! Mít hodně dětí není problém. Každý člověk má smysl života v něčem jiném, ale spousta lidí se shodne na tom, že smysl života je v dětech, a to věřící

i nevěřící. Tak proč to nenaplnňovat? Je to opravdová radost. Někde jsem slyšel hlášku: „Kolik máte dětí, tolikrát máte rádi manželku.“ Já mám svoji manželku hodně rád a dávám jí to tímto způsobem najevo. Kdybych řekl, že to není náročné, lhal bych. Je to náročné, ale je to krásné. Protože to, co je náročné, člověka utváří a dává mu to smysl v té náročnosti, v té obtíži.

J: Mít děti člověka rozvíjí po všech stránkách. Dospělého člověka to vychovává a posouvá ho to v životě k pravým hodnotám.

– Jan Šindelka

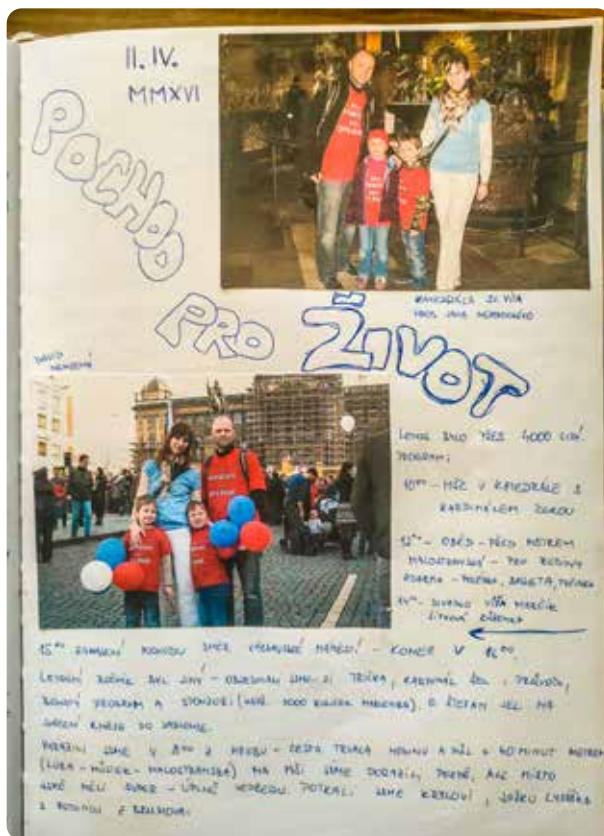

Foto: 2x hpž

Když konzultantky opustí počítače a sluchátka

Většinu času trávíme u telefonů, chatu nebo e-mailu — nasloucháme ženám, které často čelí velmi těžkým životním volbám. I když každá z nás žije v jiném koutě republiky, tvoříme jeden tým Linky pomoci v těhotenství.

A protože ani ty nejlepší online poradkyně nenahradí občasné osobní setkání, vyrazily jsme na teambuildingový víkend do Prachatic a Písku.

Začaly jsme stylově – indickou kuchyní. Výběr z menu nám usnadnila paní u vedlejšího stolu, která se náhodou ukázala jako dávná spolužačka jedné z nás z dob medicíny. Svět je prostě malý — a indická kuchyně pestrá.

Pak jsme zavítaly do kláštera sester Bormejek a navštívily Hospic sv. Jana Nepomuka Neumanna. I v prostředí, kde se denně dotýkáme vážných témat života a smrti, se našel prostor pro laskavý černý humor: když nám sestra Bohuslava vysvětlovala, že dům je „dnes mrtvý“, chvíli jsme se zarazily — a pak

propukly v smích – bylo to proto, že v klášteře probíhala duchovní cvičení. I vážné chvíle si totiž někdy žádají trochu odlehčení.

Vrcholným bodem cesty byla návštěva Místa v srdci na Lesním hřbitově v Písku — pietního prostoru pro rodiče dětí, které odešly ještě před narozením. Místo vzniklo díky iniciativě naší kolegyně Evy Záluské a města Písek. Pro nás je to zároveň velmi konkrétní připomínka, že naše práce má smysl.

Děkujeme vám všem, kdo nám svou podporou umožňujete být každý den k dispozici pro ty, kteří to právě potřebují. Díky, že jste v tom s námi.

– Zdeňka Rybová

Foto: G-Agency

Nesoudíme. Pomáháme také mezi odborníky

Koncem května proběhl v Hotelu Thermal v Karlových Varech kongres České gynekologické a porodnické společnosti. Cílem každoroční přítomnosti Hnutí pro život je informovat lékaře o službách Linky pomoci těhotenství, navazovat kontakty a spolupráci.

Kongres je jedním z nejvýznamnějších odborných setkání v oblasti gynekologie a porodnictví v České republice. Z naší oblasti zde byly prezentovány velmi zajímavé postupy např. u léčby rozštěpů obličeje.

Kongresu jsme se účastnili nejen jako prezentující „firma“, ale zároveň jsme v jednom z bloků přednesli příspěvek na téma „Časový faktor při farmakologickém ukončení těhotenství z pohledu klientky Linky pomoci v těhotenství“. Na základě konkrétních ka-

zuistik jsme prezentovali, jak se ženy, které nečekaně počnou dítě a zvažují tuto formu umělého ukončení těhotenství, ocitají ve specifické formě krize: jsou pod mnohem větším časovým tlakem. Nečekaně těhotné ženy jsou často v šoku a pod tlakem okolí či partnera a ani mezi nejbližšími nenachází tolik potřebou podporu. Přicházejí obavy z budoucnosti, často především kvůli vztahům a socio-ekonomickým důvodům. Ruku v ruce s tím pak jde extrémní psychická zátěž a obavy, ještě více umocněné v případě farmakologického ukončení těhotenství potratem.

Zkušenosti takových žen bývají drastické: „Dostala jsem pilulky, ostatní se už odehrávalo u mě doma, připadala jsem si jako ve válce, všude samá krev.“ „Při každé menstruaci mám zoufalé záchvaty, protože se mi připomíná, jak malé ze mě odcházelo do toalety.“ „Je neuvěřitelně těžké zažít něco takového a ještě k tomu u sebe doma.“

Během následné diskuse pak byla otevřena i problematika standardizovaných lékařských postupů pro ženy, které by po užití první tablety farmakologického ukon-

čení těhotenství rády změnily své rozhodnutí a pokračovaly v těhotenství. Každoročně se nám takto ozve v průměru čtyři až pět žen. Jak zmínil jeden ze zúčastněných odborníků, „to není málo“. Někteří lékaři s odkazem na zahraniční literaturu vylučovali jakoukoliv možnost záchrany dítěte, jiní gynekologové nabídli, ať klientky, které o to projeví zájem, odkážeme na jejich odborné pracoviště, kde se jim budou snažit pomoci.

Zajímavé byly zkušenosti lékařů a zdravotních sester, s nimiž se svěřovali a ze své praxe potvrzovali průzkum agentury IPSOS v letech 2020 až 2021. Podle něj pouze 44 % žadatelek o umělé ukončení těhotenství rozhodně vylučuje, že „byly k podstoupení ukončení těhotenství přinuceny“. Přímé přinucení k podstoupení zákroku pak uvádělo 9 % žen, což představuje 1400 žen ročně. Účast na kongresu ČGPS umožnila ukázat různé cesty pomoci nečekaně těhotným ženám, aby umělý potrat nebyl první volbou.

– Jaroslava Trajerová